
Consiliul pentru Prevenirea Torturii

Mecanismul Național de Prevenire a Torturii

RAPORT
privind vizita de monitorizare
efectuată în Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic de Psihiatrie din
or. Codru, mun. Chișinău

Raportul a fost elaborat de către
Membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii:

- Radu Nicoară,
- Svetlana Doltu,
- Mihail Gorincioi,
- Oxana Gumennaia

Consiliul pentru Prevenirea Torturii a fost instituit la data de **24 octombrie 2016** în corespundere cu prevederile Legii nr. 52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman).

Scopul Consiliului este de a proteja persoanele împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în calitate de Mecanism Național de Prevenire a Torturii, în conformitate cu Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.

În conformitate cu prevederile art. 30 și 32 din *Legea nr. 52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman)*, precum și conform p. 5 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Prevenirea Torturii*,

Consiliul pentru Prevenirea Torturii poate efectua vizite preventive și de monitorizare în locurile unde se află sau se pot afla persoane private de libertate.

I. INFORMAȚII GENERALE DESPRE VIZITĂ

La data de 28 februarie 2017, între orele 09.00 – 12.00, membrii Consiliului de Prevenire a Torturii (în continuare Consiliul) de comun cu reprezentanții Oficiului Avocatului Poporului (Ombudsmanului) au efectuat o vizită preventivă în Spitalul Clinic de Psihiatrie din or. Codru, aflat în subordinea Ministerului Sănătății. Au fost vizitate în special secțiile nr. 11 (expertiză psihiatrică) și nr. 13 (tratament prin constrângere cu supraveghere riguroasă.)

Vizita a fost realizată în următoarea componență (în continuare Delegația):

1. Oxana Gumennaia – membrul Consiliului,
2. Radu Nicoară – membrul Consiliului,
3. Svetlana Doltu – membrul Consiliului,
4. Mihail Gorincioi– membrul Consiliului,
5. Lilian Tudosan – secția prevenire a torturii, Oficiul Avocatul Poporului,
6. Ion Miron - Oficiul Avocatului Poporului
7. Liudmila Bodrug -Oficiul Avocatul Poporului,
8. Elena Draghici- Oficiul Avocatul Poporului.

Scopul vizitei: Monitorizarea situației în Spitalului Clinic de Psihiatrie din or. Codru privind respectarea drepturilor persoanelor deținute, împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente inumane sau degradante.

II. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE

Spitalul Clinic de Psihiatrie din or.Codru este o Instituție Medico-Sanitară Publică, fondată în anul 1895. Spitalul asigură o gamă vastă de servicii aparținând specialităților: psihiatrie adulți și copii în sistem ambulatoriu, semi-ambulatoriu (staționare de zi) și staționar – pentru toate categoriile de morbidități specifice.

Spitalul este unica instituție din R. Moldova care acordă toate formele de asistență psihiatrică existente la moment în țară.

La moment intervențiile terapeutice se efectuează în 19 secții din staționar, inclusiv în secțiile de psihiatrie generală, în secțiile specializate – mixta pentru copii, psio-tuberculoză, epilepsie, somato-psihiatrica, nevroze, psihiatrie judiciară și secție pentru tratament prin constrângere, secția de reanimare și terapie intensivă.

În cadrul spitalului sunt efectuate în exclusivitate toate tipurile de expertizare la scară națională, cum ar fi: expertiza vitalității, expertiza medico-militară și judiciară (ambulatorie și staționară).

Tratamentul medicamentos al pacienților este precedat sau complimentat cu o gamă amplă de proceduri, care vizează procesul de diagnosticare și de recuperare, oferite de secțiile paraclinice. Astfel, secția de laborator efectuează investigații clinice, biochimice și bacteriologice; secția de diagnostică funcțională – electroencefalografia, ecoencefalografia, reoencefalografia s.a. Funcționează, de asemenea, laborator pato-psihiologic, secția imagistică, de fizioterapie și gimnastică curativă, cabinete de acupunctură și de expertiză psihiatrică judiciară. În secția consultativă intra-spitalicească, pacienții sunt examinați de medicul neurolog, internist, oftalmolog, stomatolog, chirurg, ginecolog, otolaringolog, fiziopulmonolog, dermatovenerolog s.a

Capacitatea oficială a IMPS Spitalul Clinic de Psihiatrie este de 1100 paturi.

CPT a realizat vizita de monitorizare a secțiilor pentru persoanele arestate supuse unei expertize psihiatrice, secția 31 (actualmente 11), și pentru pacienții declarați de legea penală în stare de iresponsabilitate plasați în regim cu „supraveghere riguroasă”, secția 37 (actualmente 13), a Spitalului psihiatric din Chișinău în 2011, 2007 și 1998¹.

Mecanismului Național de Prevenire a Torturii, anterior a realizat o vizită inopinată la IMPS Spitalul Clinic de Psihiatrie Codru, inclusiv și în secția 37 (actualmente 13), la data de 2 octombrie 2012.

Accesul în instituție a fost asigurat, fără impedimente, de către conducerea instituției. La etapa inițială a vizitei, delegația a discutat cu șeful-adjunct al spitalului și cu persoanele responsabile de secțiile nr.11 și nr.13, precum și alți angajați ai spitalului. În cadrul

discuției au fost aduse la cunoștințe scopurile și obiectivele vizitei efectuate de către Consiliu. Totodată au fost solicitate informații generale despre instituție și probleme majore cu care se confruntă.

Secțiile nr.11 și nr.13 din Spitalul clinic de psihiatrie or. Codru se află într-un bloc separat cu 2 etaje, aproximativ la distanță de 2 km de teritoriul central al spitalului. Teritoriul acestor secții este îngrădit pe tot perimetru potrivit modelul instituțiilor penitenciare. Paza perimetrului acestui bloc este asigurată de către Departamentul trupelor de carabinieri al MAI (10 persoane). Teritoriul constă din 2 curți de plimbare separate, astfel ca fluxurile persoanelor deținute în cele 2 secții să nu se intersecteze.

Din spusele conducerii instituției, cea mai recentă reparație a blocului, în special în secția nr.11 s-a efectuat în anul 2015. A fost procurat mobilier nou, lenjerie și saltele de pat. De asemenea, a fost reparat acoperișul clădirii, care era în stare avariată.

Alimentarea deținuților se efectuează de 5 ori pe zi și costă 28 lei pe zi pentru o persoană. În scurt timp secția nr.11 va trece în subordinea directă a Centrului de expertiză medico-legală a Ministerului Sănătății, astfel devenind o structură independentă față de spitalul de psihiatrie. Regulamentul de funcționare urmează a fi elaborat.

Secția nr.11. Expertiză psihiatrică.

Plasarea persoanelor în această secție se stabilește prin încheierea judecătorului în scopul stabilirii stării psihice a învinutului/inculpatului în condiții de staționar.

Persoanele se află sub supraveghere medicală (deținuți) în această secție pînă la 30 de zile, cu posibilitatea prelungirii termenului de aflare printr-o încheiere judecătorească.

Activitatea acestei secții este asigurată zilnic de către șeful secției, un medic psihiatru-expert, asistentă medicală și 2 infirmieri.

La momentul vizitei în secție se aflau 5 persoane, 4 adulți și un minor, toți de gen masculin.

Problemele majore evidențiate de către angajații instituției sunt insuficiența resurselor umane și financiare, inclusiv salarizarea insuficientă. Neasigurarea cu produse igienice sau îmbrăcăminte a persoanelor care se află sub supraveghere medicală. Personalul este nevoit să procure din surse proprii produse necesare, în cazul în care pacienții nu le au asupra lor.

Delegația a avut posibilitatea să aibă întrevederi fără martori (colaboratori/ reprezentanții instituției) cu persoanele aflate în secție cu care a dorit să vorbească. A fost purtată o discuție privată.

Accesul în secție este limitat, ușa este permanent încuiată, accesul poate fi autorizat de către polițistul de gardă sau personalul medical.

Secția dispune de 6 celule, 4 cu capacitatea de 3 paturi și două cu capacitatea de 5 paturi.

Din spusele personalului, în secție sunt admiși spre expertizare maximum 10 persoane. Delegația a avut acces neîgrădit la orice spațiu de pe teritoriul secțiilor. În special au fost vizitate următoarele locații:

- Unitatea medicală (sala de proceduri, cabinetul șefului de secție),
- Curtea de plimbări,
- Spațiile locative (saloanele),
- Sectorul destinat petrecerii timpului liber (camera de supraveghere medicală pentru perioada de zi),
- Baia, veceul,
- Spațiul de depozitare a alimentelor.

Internarea persoanelor în secție se efectuează numai în ziua de marți a săptămânii. Interiorul secției și spațiile locative sunt supravegheate de camere video. Imaginile video sunt vizualizate de către polițistul de la postul de control, situat într-o cabină special amenajată în afara secției. Informația este numai online deoarece dispozitivul pentru stocarea imaginilor video este defectat.

Este îngrijorător faptul, că în imaginile video și fereștrăuica de supraveghere de pe ușa se vizualizează WC-urile, care sunt deschise și încalcă intimitatea persoanei în timpul actelor fiziologice. Acest fapt a fost atenționat și în urma vizitei CPT în 2011². **Consiliul ar dori să primească precizări în materia securizării sistemelor de înregistrare video, menite să protejeze aceste înregistrări împotriva oricărei tentative de manipulare.**

III. SITUAȚIA PRIVIND TRATAMENTUL FAȚĂ DE DEȚINUȚI

Careva alegații de tortură sau rele tratamente din *partea* persoanelor deținute în secție, nu au parvenit. La fel nu au fost recepționate plângeri cu privire la violența dintre deținuți sau asupra deținuților din partea personalului.

Din relatările angajaților secției 11, reiese că utilizarea forței fizice sau a mijloacelor speciale sunt aplicate foarte rar. În cazuri excepționale, este solicitat și intervenția polițiștilor de gardă, dar cel mai mult sunt aplicate metode de tip convingeri verbale,

²Punct 118. Pe parcursul vizitei, s-a constatat că odăile și anexele sanitare a secțiilor 31 și 37 a spitalului psihiatric din Chișinău erau dotate cu camere de supraveghere video, neoferind în acest sens, nici un pic de intimidare pacienților care utilizau veceurile și care își făceau toaleta zilnică. Mai mult ca atât, în partea ce ține de odăile ordinare a pacienților din secția 37, acestea nu ar trebui să fie dotate cu camere video de supraveghere, în scopul de a garanta un minim de intimitate.

folosirea prosoapelor pentru imobilizări de scurtă durată, (până la 30 minute), administrarea medicamentelor antipsihotice.

Secția dispune de buton de accesare a alarmei spre efectivul de pază.

IV. GARANȚIILE ÎMPOTRIVA TORTURII ȘI ALTOR RELE TRATAMENTE

Conform relatărilor angajaților, persoanele deținute pe parcursul aflării în secție nu au acces la corespondență, la apeluri telefonice. Singura modalitate de comunicare cu lumea exterioară se efectuează prin intermediul avocatului sau rudei apropiate. Pentru aceste situații în afara secției există un birou special pentru întrevederi.

Examinarea medicală se efectuează obligatoriu înainte de internare. Din relatările personalului medical, în caz de depistare la persoane a bolilor de piele contagioase, acestora le refuză internarea în secție.

Percheziția persoanelor este efectuată zilnic de către polițistul aflat în serviciu. La moment efectivul care intră în schimbul de pază nu este suplinit cu persoană de gen feminin, ceea ce ar face imposibil percheziționarea persoanelor de gen feminin sau ar putea duce la abuzuri din partea personalului de pază.

V. CONDIȚIILE DE DETENȚIE

Conform observațiilor, starea igienică generală la momentul vizitei era satisfăcătoare, lenjeria de pat era curată. Curățenia pe holuri, în blocurile sanitare, în birourile medicilor este făcută de infirmiere.

Saloanele sunt iluminate suficient. Geamurile din saloane sunt de dimensiuni mari ce permit pătrunderea luminii naturale în încăperi. Aerisirea sau deschiderea ferestrelor se permite doar în sezonul cald al anului.

În secția nr.11 veceurile din saloane nu sunt separate decât până la jumătatea înălțimii³. Această carență a fost menționată și în rapoartele CPT-lui din vizitele din 2007 și 2011, care pînă în prezent rămîne a fi nesoluționată.

Secțiile dispun de curți de plimbare. Cu toate acestea, curțile destinată plimbărilor, nu asigură protecția împotriva vremii ploioase și însorite a persoanelor.

Cuverturile și lenjeria de pat sunt schimbate de regulă după plecarea persoanei din secție.

³ Punct 114 al Raportului CPT din 2011 și punct 117. "CPT – reiterează recomandările conform cărora autoritățile moldovenești trebuie să întreprindă măsuri adecvate, astfel încât: să separe integral veceurile secțiilor 31 și 37,"

Este salutar de menționat că angajații secției cu strictețe separă deținuții după sex și minorii de adulți, etc.

În momentul vizitei încălzirea din încăperea în timpul zilei era deconectată din motive de reducere a cheltuielilor suportate de spital.

În, pe tavan era defect sistemul de aprovizionare cu apă ceea ce duce la scurgeri de apă de la etajul de sus.

Tavanul din camera de proceduri este puțin deteriorat și se observa o urmă umedă din cauza unei țevi de aprovizionare cu apă.

Activitățile zilnice ale persoanelor deținute se reduc la cititul cărților și discuții între deținuți sau cu personalul medical, fapt ce indică la lipsa schimbărilor pozitive comparativ cu Raportul CPT 2011⁴.

Îmbăierea deținuților este asigurată odată pe săptămână, într-o încăperea special amenajată, care este în afara secției. Încăperea pentru baie este dotată cu patru ambransamente de duș nedelimitate, în așa fel că nu asigură intimitatea persoanelor. De regulă, din spusele infirmierilor la duș pleacă concomitent 4 persoane.

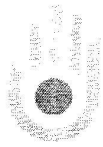
Asistența medicală

La fel ca în Raportul CPT din 2011⁵, secțiile nr.11 și nr.13 nu sunt incluse în sistemul de asigurare medicală obligatorie și continuă să se confrunte cu probleme financiare în acordarea asistenței medicale și remunerarea personalului medical.

Secțiile se confruntă cu un deficit de personal medical mediu, inclusiv lipsește funcția de asistentă medicală a cabinetului de proceduri. Există un Plan de instruire la locul de muncă a asistentelor medicale pe diverse subiecte din psihiatrie, dar lipsesc tematici cu referire la aplicarea măsurilor de imobilizare, documentarea leziunilor corporale sau comunicarea cu persoanele cu probleme de sănătate mintală. O problemă identificată este absența unui sistem de alertă (buton de alarmă) pentru personalul medical, siguranța fiind asigurată exclusiv prin monitorizarea video de către polițiști. Acest fapt, combinat cu salarizarea mică face neatractivă activitatea în secție. Pe timp de noapte rămâne de gardă o asistentă medicală și un infirmier.

⁴122.Referitor la gama de activități propuse pacienților, aceste se rezumau la câteva jocuri distractive și la vizionarea televizorului. Ar trebui de menționat că două dintre secții dispuneau de săli de ergoterapie (televizor, cărți, jocuri distractive), însă acestea nu erau utilizate în scopuri ergoterapeutice.

⁵La începutul vizitei, delegația a fost informată, precum că finanțarea întreținerii pacienților pavilionul securizat a spitalului psihiatric din Chișinău, generaseră serioase probleme și, în acest context, un acord urma să fie încheiat cu Casa națională de asigurări medicale. (<http://www.cpt.coe.int/documents/mda/2012-03-inf-rum.pdf>)

Oficial o asistență medicală permanent pe timp de noapte și în zilele de odihnă este asigurată, însă, în practică, din spusele personalului, s-a constatat că un medic de gardă din cadrul spitalului oferea consultații secțiilor nr.11 și nr.13 mai frecvent telefonic, din cauza distanței mari de la secția de gardă a spitalului până la blocul izolat și lipsa transportului de serviciu pentru deplasare.

În secții există un Plan anual de control a infecției, care nu este actualizat de mai mulți ani. Seringile utilizate se colectează în recipiente nesigure, fiind dezamblate, fapt ce expune asistentele medicale unui risc suplimentar de lezare accidentală și, eventual molipsire cu maladii hemotransmisibile.

Pe parcursul vizitei au fost studiate Registrele medicale disponibile și instrucțiunile de lucru.

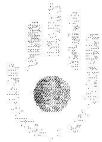
Registrul imobilizărilor fizice al secției nr.11 este început la 01.10.2007, însoțit de o agendă cu privire la jugularea manifestărilor violenței și agresivității în comportamentul bolnavilor cu tulburări mintale. În această agendă sunt descrise 3 metode de imobilizare: apropierea, reținerea la pat și imobilizarea cu cearșafuri, iar în calitate de membri a echipei de imobilizare – asistenții medicali și infirmierii. Registrul în cauză conține o singură înscrisătură efectuată pe 30.03.2015, fiind indicată la rubrica membrii echipei de imobilizare **polițistii-carabineri de gardă** și aplicată **imobilizarea cu cătușe** pentru 10 minute din motivul "nerespectarea regimului, amenințarea personalului cu violență, lovituri cu piciorul în ușa salonului". În opinia delegației, acest fapt este unul inadmisibil, iar fiecare secție trebuie să aibă o politică detaliată cu privire la metodele de calmare care trebuie să deruleze sub controlul strict al personalului medical cu indicarea situațiilor de implicarea personalului non medical (infirmierii, polițistul supraveghetor) în contextul imobilizării unui pacient.

Tratamentul urmat de pacienți era aproape exclusiv farmacologic.

Registrul de evidență a traumelor și accidentelor pacienților al secției nr.11, început la 02.10.2010, conține înscrisături zilnice privitor la leziunile pacienților prin autoagresare, violență între pacienți dar și aplicarea metodelor de imobilizare. Datele sunt nesistematizate, descrierea leziunilor nu este conformă.

Alimentarea deținuților

Alimentarea persoanelor deținute se efectuează de 5 ori pe zi. Mîncarea este pregătită în cantina spitalului și este distribuită deținuților după un program zilnic. Costurile pentru alimentare sunt 28 lei pentru o persoană pe zi, ceea ce este cu 4 lei mai puțin ca în anul 2016.

VI. CONSTATĂRI

1. *Delegația a avut acces neîngrădit și neîntârziat la orice spațiu de pe teritoriul secției nr.11 și întrevederi confidențiale cu orice persoană din interiorul instituției. (angajați/deținuți);*
2. *Nu există careva informații cu privire la documentarea pretinselor acte de tortură, tratament inuman și degradant.*
3. *Nu este asigurată aprovizionarea cu produse igienice sau îmbrăcăminte a persoanelor deținute.*
4. *Persoanele fumătoare în timpul zilei stau în aceeași încăpere cu cele nefumătoare.*
5. *Nu este asigurată intimitatea în timpul efectuării dușului de către deținuți, precum și a necesităților fiziologice. În cele 2 camere a câte 5 paturi, grupul sanitar era plasat în fața ușii, astfel încât intimitatea persoanelor plasate la fel nu era asigurată.*
6. *Sistemul de păstrare a informațiilor de pe camerele video de supraveghere este defect, dar lipsesc proceduri clare de respectare a securității informației.*
7. *Lipsa colaboratorului de gen feminin în cadrul grupului ce asigură paza persoanelor deținute.*
8. *Se constată progrese insuficiente în realizarea Recomandărilor CPT (2011).*
9. *Lipsește proceduri operaționale standard de interacțiune a serviciului pază a MAI și personalul medical în caz de situații excepționale.*
10. *S-au constatat practici de aplicare a cătușelor și o austeritate de aplicare a altor măsuri de aplanare a situației din partea personalului medical și paramedical.*
11. *Personalul medical are cunoștințe insuficiente în documentarea leziunilor corporale, dar și intervenții specifice activității cu persoane cu probleme de sănătate mintală (cum ar fi măsurile de conterționare, abilități de comunicare, conduita cazului în tentativă de suicid și violență).*
12. *Activități ocupaționale insuficiente pentru pacienți.*
13. *Planurile de control a infecției și management a deșeurilor rezultate din activitatea medicală necesită revizuire și ajustare.*

VII. RECOMANDĂRI

1. *Elaborarea și aprobarea unui Regulament de funcționare a secțiilor și de interacțiune cu serviciul pază în scopul respectării siguranței personalului și*

- confidențialității actului medical prin prisma recomandărilor misiunii CPT din 2011 și constatările prezentului Raport.*
- 2. Includerea secțiilor în sistemul de asigurare medicală obligatorie.*
 - 3. Includerea unei persoane de gen feminin în cadrul grupului ce asigură paza persoanelor deținute.*
 - 4. Asigurarea intimității deținuților în timpul efectuării dușului și necesităților fiziologice.*
 - 5. Întreprinderea măsurilor de asigurare ca imaginile video de pe camerele de supraveghere să fie păstrate pe un dispozitiv tehnic o perioadă mai lungă de timp, inclusiv cu respectarea siguranței și confidențialității informației.*
 - 6. Revizuirea Planului anual de instruire a personalului medical și nemedical, inclusiv din serviciul de pază, cu includerea subiecților de comunicare cu persoanele violente, conduita în caz de tentativă de suicid sau automutilare, documentarea leziunilor corporale.*
 - 7. Interzicerea fumatului sau delimitarea spațiilor pentru nefumători. Asigurarea secției cu loc special amenajat pentru fumat.*

Secția nr. 13 (tratament prin constrângere cu supraveghere riguroasă)

Secția nr.13 este o secție prevăzută pentru deținuți la aplicarea măsurilor de siguranță cu caracter medical în formă de tratament prin constrângere, ce se aplică conform hotărârii judecătorești.

În secția nr.13 persoanelor deținute le este administrat tratament în legătura cu maladia mentală de care suferă. Capacitatea oficială a secției – 80 de paturi, amplasate în 14 saloane. La momentul vizitei erau internate 62 de persoane de gen masculin, în cele 14 saloane.

Personalul secției este constituit din: infirmieri, asistenți medicali și medici. Infirmierii desfășoară activitatea de 24 de ore.

Termenul de aflare a persoanelor în această secție nu este indicat. La fiecare jumătate de an se întrunește o comisie formată din 3 medici care vin cu aviz de recomandare pentru instanța de judecată referitor la situația fiecărui deținut din această secție. De regulă persoanele sunt deținute în această secție în mediu de la 3 la 10 ani.

Perimetrul secției nr.13 este îngrădit cu un gard cu înălțime de 3 metri. Paza teritoriului este asigurată de către colaboratori ai Ministerului Afacerilor Interne. Drepturile salariale

ale acestora sunt net superioare salariilor personalului medical care se află în contact nemijlocit cu pacienții.

SITUAȚIA PRIVIND TRATAMENTUL FAȚĂ DE DEȚINUȚI

În timpul discuțiilor cu persoanele deținute, de la unii au parvenit plângeri cu privire la aplicarea loviturilor din partea personalului secției în caz de nesupunere la indicațiile lor. Chiar și în cazul încălcărilor minore personalul (infirmierii) recurge la amenințări cu plasarea în salonul sub supraveghere unde sunt plasați pacienții care prezintă pericol pentru cei din jur sau personal. Acest tip de salon se încuie cu ușă metalică din gratii.

CONDIȚIILE DE DETENȚIE

Potrivit observațiilor, starea igienică generală la momentul vizitei era nesatisfăcătoare, încăperile nu erau aerisite, lenjeria de pat era vizibil în stare neîngrijită. Paturile pe care dorm deținuții sunt într-o stare precară. Saloanele pentru pacienți nu sunt dotate în totalitate cu noptiere și dulapuri pentru păstrarea lucrurilor personale. Chiar dacă pacienților nu li se interzice să dispună de obiecte personale, nu există locuri pentru păstrarea acestora.

Numărul paturilor într-un salon variază. Suprafața care revine unui pat în general corespunde normei de 6m², stabilită în Regulamentul sanitar privind condițiile de igienă pentru instituțiile medico-sanitare, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 663 din 23.07.2010.

Curățenia pe holuri, în blocurile sanitare, în ospătărie și în saloane este făcută de pacienți, cărora li se pun la dispoziție soluții dezinfectante și utilajele necesare. Pacienții pot primi colete cu produse alimentare de la rude o dată pe săptămână.

Din cele observate de membrii echipei de monitorizare, s-a constatat că majoritatea din persoanele deținute fumează, chiar dacă pe holul de la etajul 2 al Secției nr. 11 nu este amenajat nici un fumaar. Astfel, deținuții fumează în baie și veceu, chiar dacă în același timp alte persoane fac baie sau își satisfac necesitățile biologice. Baia și veceul au un miros înțepător de fum de țigară iar pe jos sunt aruncate țigările fumate.

Starea sanitaro-igienică a WC-urilor este nesatisfăcătoare. Lipsește hîrtia igienică și săpunul. Grupul sanitar (WC-ul și baia) este amenajat astfel, încît este imposibilă asigurarea intimității beneficiarelor.

Îmbăierea pacienților este asigurată o dată în săptămână, cu schimbarea lenjeriei de corp și de pat.

Pacienții acestei secții nu au careva ocupații pe timpul aflării în aceasta instituție. Nu există activități în sala de sport, precum și nu se petrec activități instructive, ergoterapeutice. Pacienții își petrec ziua în saloane sau pe holurile secției.

Prezintă îngrijorări și cazurile de comercializare a băuturilor alcoolice către pacienți de personalul inferior (infirmieri) al secției. Acest fenomen prezintă un pericol atât pentru securitatea pacienților cât și pentru personalul secției.

Din discuțiile cu persoanele din secție s-a constatat că plimbările la aer nu au fost asigurate din vara anului 2016.

Asistența medicală

Deținuții intervievați au menționat că la majoritatea din ei tratamentul se reduce la 2 pastile de aminazină dimineața și seara.

În sala de proceduri, pe masă au fost identificate vase neacoperite cu soluții dezinfectante fără indicarea datei ambalării și persoanei responsabile. La fel, persistă practica de utilizare a recipientelor nesigure pentru colectarea seringilor.

Registrul imobilizărilor fizice al secției nr.13, început la 01.01.2009. Sunt înregistrate în 2009-1 caz, 2010 – 2 cazuri, 2011 – 1 caz, 2012 -0, 2013 – 4 cazuri; 2014-2017 înregistrări nu sunt. Preponderent a fost folosită imobilizarea farmacologică.

Alimentarea deținuților

Alimentarea pacienților se efectuează de 5 ori pe zi. Mîncarea este pregătită în cantina spitalului și este distribuită deținuților după un program zilnic. Costurile pentru alimentare sunt 28 lei pentru o persoană pe zi, ceea ce este cu 4 lei mai puțin ca în anul 2016.

CONSTATĂRI

1. *Asigurare insuficientă cu personal inferior (infirmieri)*
2. *Aplicarea loviturilor față de pacienți în scopuri de intimidare*
3. *Starea igienică nesatisfăcătoare în încăperile unde se dețin persoanele și a lîngeriei de pat.*
4. *Starea sanitaro-igienică a WC-urilor este nesatisfăcătoare. Folosirea încăperilor sanitare ca loc de fumat.*
5. *Lipsa activităților educative și ocupaționale la persoanele deținute.*
6. *Comercializarea băuturilor alcoolice deținuților de către angajații secției.*
7. *Lipsa de mobilier în saloanele deținuților.*

8. *Completarea nesatisfăcătoare a Registrelor de imobilizare și leziuni corporale.*
9. *Nerespectarea siguranței manoperelor medicale și a managementului deșeurilor rezultate din activitatea medicală*

VII. RECOMANDĂRI

1. *Asigurarea regulată a persoanelor deținute cu mobilier pentru păstrarea lucrurilor personale, cu produse igienice și lenjerie de pat curată.*
2. *Stoparea imediată a fenomenului de comercializare a băuturilor alcoolice către deținuți și inițierea unei anchete interne.*
3. *Asigurarea secției nr.13 cu loc special amenajat pentru fumat.*
4. *Asigurarea deținuților cu plimbări zilnice conform legislației în vigoare.*
5. *Excluderea practicilor de aplicare a loviturilor față de persoanele deținute pentru încălcări a regimului.*
6. *Instruirea personalului medical și nemedical în documentarea leziunilor corporale și metodele de conterționare.*
7. *Respectarea securității procedurilor medicale și a managementului deșeurilor rezultate din activitatea medicală.*
8. *Extinderea gamei de activități propuse pacienților, inclusiv ergoterapie.*

Data aprobării raportului

30 martie 2017

Prin prezenta semnătură, confirmăm că acest raport a fost elaborat și aprobat prin consens de către toți membrii Consiliului de Prevenire a Torturii

- Mihai Cotorobai

- Maia Bănărescu

- Ceslav Panico

- Svetlana Doltu

- Radu Nicoară

- Oxana Gumennaia

- Mihail Gorincioi